

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto.

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 9. marca 1927.

Št. 10.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

Političnega in gospodarskega društva
za Slovence na Koroškem

ki se vrši

v četrtek dne 17. marca t. l. ob 10. uri dop.
v društvenih prostorih v Celovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Referat o društvenih načelih.
3. Volitev novega odbora.
4. Določitev članarine za leto 1927.
5. Predlogi članov.
6. Slučajnosti.

Opomba: Predlogi članov se morajo vsaj 8 dni
poprej vposlati pismenim putem društveni pisarni. Do-
stop k občnemu zboru je dovoljen samo društvnim
članom.

K veliki udeležbi vabi

Načelstvo.

Vfisi.

Če koroški Slovenec gleda visoki greben
Karavank, se mu nehote dozdeva, da je o-
samljen in sam sebi tuj. S severa mu piha le
ostra tuja sapica, ki se ne ozira na lastno ču-
stvo in mišljenje, od juga pa je zaprt po meji
in malo dostopnih stenah, ki ne pripuščajo ob-
čevanja z narodom istega jezika. Kako različ-
no je postalo življenje teh dveh državljani-
v, kojih zibelka in jezik sta ista! Na eni strani
svobodni ljudje, ki si kujejo svojo srečo po
lastnih zmožnostih, na drugi strani odvisen
del, ki mora živeti tako, kakor se mu pač pusti.
Znano je pa, da se Nemec ne zna uživati in
poglobiti v dušo drugega naroda in da mu je

tujo mišljenje ovira do lastnega napredka, ka-
terto je treba zatreti, posebno še na Koroškem.
Zakaj bi pačili Slovenci nemško lice Koroške,
ki bi moralo pripasti nekdanji nemški državi?

Nemci upajo, da bodo s pomočjo nemške
kulture, nemške pesmi, nemških iger in nem-
škega kapitala pohrustali pečico ljudi, ki živi
skromno, a pošteno od trdega dela, ne vpo-
števajo pa tega, da jih ovirata v tem strem-
ljenju najbolj oholost in nadutost, ki noče vpo-
števati tujega čuta, mišljenja in pietete do sta-
rih korenin, od katerih izvirajo Slovenci. Ne-
mec je gospod in Slovenec se mu klanja, a
samo še na Koroškem! Pozno je prišel čas, da
se je del Slovencev vsaj postavil na lastne
noge in to nas mora navdajati le z veseljem,
kljub grenki misli na lasten položaj. Kraji, ki
so sloveli še pred nedavnim časom le za de-
želo pastirjev, nepoznani in zaničevani, so se-
daj spojeni v lastno državo, kjer se vladajo
sami. Seme, ki se je sejalo iz tujih vrtov, ni
pognalo korenin, akoravno so imeli ravno
Slovenci najmanj opore. Panslavistična ideja,
na katero so se opirali posamezni kosci slo-
vanskih plemen pod prejšnjo nemško vlado,
je bila utopija in ni mogla roditi zadostnih u-
spesov, ker so bile intrige s tuje strani za bra-
tomorno borbo vedno prevelike. Sedaj pa so
prosti Čehi, Poljaki, Hrvati in Slovenci, zdru-
ženi v lastnih državah in kojih vpliv se je jel
večati in bo stopnjema naraščal, ko se premo-
stijo početne ovire. Jasno pa je, da je ravno
začetek silno težek in še bolj radi tega, ker
prejšnji gospodarji gotovo niso naklonjeni, da
stopajo nekdanji hlapci po isti poti, ki je bila
odmerjena njim. Zato še tudi ni in ne more
biti dovoljnega vpliva novonastalih držav na
vprašanja izven mej in posebno v očigled onih
koscev, ki so ostali še nadalje pod tujim vod-
stvom. Nemci imajo lahko delo v tem oziru,
ko se naslanjajo na stoletno prakso ne samo
v vodstvu države, ampak tudi na zunanja
vprašanja, ki se jih tičejo ali ne tičejo. Ravno

radi tega so si pa znali tudi Nemci pridobiti
mnogo več pravic kakor drugi narodi, ne gle-
de na to, da so jim na razpolago ogromni za-
kladi, ki so se kopičili v njihovih rokah. Tudi
v manjšinskem vprašanju so si izbojevali pra-
vice, ki daleč nadkriljujejo že samo stremlje-
nja drugih nenemških manjšin, ker se prosto-
sti in vrednosti človeka mnogo bolj zavedajo.
Hlapčevstvo, ki tiči na človeku kot n. pr. na
koroških Slovencih skozi stoletja, ubije v člo-
veku smisel za samostojnost, ovira polet in
zahteve ter se ni čuditi, ako so misli utrple. V
nas Slovenceh je to že tako prirojeno, da si za-
moremo misliti sebe le kot hlapca in manj
vrednega človeka, ki sme srečati Nemca le s
klobukom v roki. Vidi se to jasno na spreho-
dih po slovenski Koroški, ko pozdravljajo do-
bri Slovenci vsakega boljši oblečenega člove-
ka nemško in če se jim slovensko odzdravi,
začudeno pogledajo, da bi ta mogel biti Slo-
venec.

Kolo se suče. Tudi Slovenija je živela ne-
kdaj pod enakimi okolščinami, akoravno ne
tako izrazitimi, ali sedaj se pogovarjajo v naj-
finejših kavarnah, po najvišjih uradih, po gle-
dališčih in odrih v oni slovenščini, katera je
veljala nekdanj kot robot hlapčevski jezik. Člo-
vek se čudi, da je že kar onstran Karavank
popolnoma druga slika, ki pa vpliva tako bla-
godejno na zatirano slovensko koroško dušo!
Ne pozabimo radi tega dejstva, da govorimo
tudi mi jezik, ki še najde neke upoštevanja,
akoravno ga nam hočejo spačiti in ostuditi.
Že iz tega razloga pa bi se ta jezik moral go-
jiti tudi med nami, ki ga govorimo iz mladost-
nih let in neopravičljiv je vsak ugovor. Ravno
mi bi morali biti po naši legi posredovalci iz-
med obeh držav v gospodarskem in kulturnem
pogledu, ako bi Nemci ne gojili visoke misli,
da neha njihov vpliv še le na jadranski obali
in nas radi tega mislijo spraviti do molka.

Ne puste nas podučevati tudi v sloven-
skem jeziku, obenem pa trobijo v svet tolaž-

PODLISTEK

Rutarjev Jur.

(Nadaljevanje.)

Hochschmieda sem jaz dobro poznal, bil
je bogataš prve vrste. Niegov oče se je nekdanj
pečal z trgovino in pri tem strašno obogatel,
in mladi Hochschmied je edini sin, ki ga oče
iskreno ljubi. Vendar je imel sin seveda tudi
razne napake. Spustil se je včasih celo z va-
škimi fanti v pretep in prikazal, da, kadar ga
graba zajezi, da je tudi močan.

Tisti večer, ko se je Hilda tako izrazila,
namreč da nategne svojo poroko z njim, radi
mene, je Hochschmied rekel vpričo vseh ljudi,
da bo on tudi napravil nekaj v Podlescah, kar
ga bo povišalo za nekaj stopinj in sicer, da bo
ponižal tistega najprej, ki je proslavljen danes
najbolj. Vsi so razumeli, da misli mene.

Tako mi je Hajnža pojasnil celo zadevo,
in sva še potem kramljala pozno v noč.

Spomnila sva se, da je nocoj pevska vaja
in ker imamo strašen rešpekt pred našim pe-
vovodjem Blekom, sva jo pobrala v temno
noč.

„Presneta dlaka!“ sem rekel med potom,
„malo se pa le bojim, da bi mi Hochschmied
in njegovi pristaši ne zasolili kake mastne.“
Hm! je djal Hajnža, ako ti Hilda res malo rad
imaš, boš moral gotovo še katero sitnost pre-

nesti. „Dragi Hajnža!“ sem rekel, „lahko je
reči rad jo imam, ma ho tavžent lesic. Ko sem
to izrekel, so me držale kar tri črne postave
za rame in vrat, pa s tako močjo, da sem sploh
mislil, da se je Jur že ločil duševno od svojih
prišravfanih kosti.

Koga imaš rad? se je zadril nekdo za me-
doj, in pri tem moje kosti še hujše navrl. Jaz
sem gledal po mojem tovarišu Hajnžu, kaj da
je, da mi ne pomaga, pa Brigejov Hajnža se
je precej hitro pobrigal po ulici naprej, kajti
tudi njemu je šlo za kožo, vendar je srečno
pete odnesel.

Vse drugače je bilo z menoj. Kar po zraku
so frkali z menoj v neko šupo, in da me niso
med potom hujčkali, je jasno. Enakomerno
zaporedoma po tri vdarce sem dobivljaj in
vsakega tretjega sem se najbolj bal, ker ta je
padal najsilnejše.

Ko so me položili, ali boljše rečeno potla-
čili na neko steljo, so se možakarji odpočili
in pri tem sem spoznal vse tri. Bil je Hoch-
schmied, Sajbarjev Zep in Šmucelnov Folt.

Ali ste znoreli, sem rekel, bolj ste se zmo-
tili v osebi, katero želite preteptati?

Ne! je rekel Hochschmied, ravno tebe
smo hoteli in ti si ta pravi. Kaj pa si rekel
prej na ulici, koga imaš rad? Ja! sem rekel,
zdaj mi pa pride na misel, da sva govorila z
Brigejovim Hajnžom o radiu in sem mu pove-
dal, da jaz radijo imam.

Dolgo niso hoteli temu verjeti, pa jaz sem
jih le prepričeval, da je resnica ta.

Med tem prerekavanjem so začele mimo
nas hoditi druge temne senčice, in moji junaki
so se le vdali, ker sem jih priganjal, da bi šli
gledat moj radijo k nam najbrž tudi radi tega,
ker so mislili obračunati z menoj bolj na ka-
kem varnem kraju in podali smo se proti mo-
jemu stanovanju. To pot nekako bolj milostno,
vsaj po tri vdarce na sebi nisem več čutil.

Radijo sem jaz res imel, ampak takega,
ki je že hodil po celih Podlescah in si slišal iz
njega toliko kakor se sliši iz vsake Špeh-
kamre, ker izdeluje jih Čimpejov Joza, ki pa
še coklje ne zna pridno delat.

Med potom je djal Zep po nemško, da je
nevarno hoditi k Jurju v sobo, ker ima najbrž
še kako orožje. „Brez skrbi,“ je djal Hoch-
schmied, „včeraj je bila pri njemu hišna pre-
iskava, ki so odnesli vse sumljive reči, še celo
vse papirje.

Mesec je sjal na mojo stanovanje, ko smo
prikorakali do njega.

Jaz sem jim prav prijazno odprl vrata.
Oni so pa zahtevali, da grem jaz napred. Tudi
to sem jih vbogal. Ko smo vstopili v sobo, sem
rekel, da vrata zaprejo, ker je mraz, in pri tem
seveda že gledal, kje je moja tavžentlet stara
puška. Kmalu sem jo držal v rokah in še prej
ko jaz je eden posvetil z električno lučjo in
zavpil: „Gewehr!“

bo, da naš jezik ni v nevarnosti na Koroškem, ampak v Sloveniji. V resnici pa uživa pravno v Sloveniji popolno enakopravnost s srbsko-hrvatskem, akoravno se pokazuje sedaj nekaj doslej novega. Prosti promet s Srbijo je povzročil najtesnejše stike in danes ni najti Slovenca, ki bi ne govoril ob isti mizi s Srbom ravno tako razumljivo kot nekdanj s Slovincem. V tem stremjenju za razumevanje je vsekakor Slovenec slabši del in se iz prirojenosti prilagodi svojemu bratu, ali to mu nikakor ne krajša pravice do lastnega jezika in se ne čuti ogroženega. Šola mu da spet slovniško slovenščino, ki bi jo mogoče vsled praktičnih razlogov lahko zamenjal z njemu razumljivo srbohrvaščino, ki se seveda v Jugoslaviji v veliko večji meri govori. Ta praktična stran sorodnega jezika se pokazuje tudi v podjetjih in da se varčuje na stroških, se n. pr. v kinu piše le srbskohrvatski tekst, ker ga Slovenci ravno tako razumejo. Podjetja vsled tega ne tožijo na slabem obisku in sleherni odide popolnoma zadoščen. Ako pomislimo, da se je nemški jezik gojil v prejšnji dobi v Sloveniji z vso marljivostjo in po najboljših močeh, pa ni pridobil tal v široki ljudski masi, potem si lahko izračunamo, koliko so nam bližje slovanski jeziki. Poskusili smo to pri ruskih vjetnikih, s katerimi smo se v kratkem času razumeli in to nam daje z nova pravico do gojitve tudi našega jezika. Nemščino pa le radi tega ne moremo prezreti, ker smo z njo v direktnih stikih in nas praktična misel ne more voditi do zatiranja, kakor to delajo Nemci z našim jezikom. (Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Dunaj, 4. marca. Narodni svet je na svoji današnji seji enoglasno sklenil svoj razpust. Glavni odbor je takoj na to v svoji seji določil 24. april kot volilni dan. Nekaj sej bo narodni svet še imel. Pododbor za socialno zavarovanje se snide takoj; carinski odbor je vpoklican na torek 8. marca. Ni pa verjetno, da bi se še kaj važnega ukrenilo, ker bo vladala radi bližnjih volitev prevelika razburjenost. Gotovo se bodo vršile 24. aprila tudi volitve za deželne zbornice v avstrijskih deželah. Nekateri deželni zbori so to že sklenili. Za volilce so važni: 5. marc dan razpisa volitev; 14.—27. marc razgrnitev volilskih imenikov v občinah in začetek reklamacijske dobe; 18. marc zadnji dan priglasitve predsednikov in namestnikov za volilno oblast.

DOMAČE NOVICE

Št. Jurij na Vinogradih. Od 20. do 27. febr. se je vršil za zgornji del fare v Malem Št. Vidu sveti misijon, katerega je vodil čg. prov. Jos. Sečnik. Uspeh misijona je bil prav zado-

Začindrale so okna, peč se je začela rušiti. V teku dveh minut je bila moja soba popolnoma demolirana.

Najsrečnejši je bil tisti, ki je vdrl skozi okno, kajti one dva sta se pri vratih mušila, in je precej časa trajalo, predno sta predrla ven.

Jas sem zasilo vrata zopet zamušil, in zbežal tudi sam iz sobe, ker me je zeblo. Šel sem ven in naravnost k pevski vaji, ki je pa bila že končana, ko sem prišel tja.

Brigejov Hajnža me pogledal in rekel, da žal ni mogel mi pomagati, ker mu je eden tistih stopil na kurje oko, in da je baje omedlel. Kot tak, da pa ni bil za nobeno brambo sposoben.

V tem prisopiha Fuclnov Andrej ves v enej sapi, in ko me nagleda, reče: „Višga tukaj je. Jur, ti si pa kakor Repoštev. Beži domov, pred tvojo sobo je polno ljudi, ki zatrjujejo, da so videli štirideset ali petdeset ljudi pri oknu ven frkat.“

Jaz tisto noč nisem šel domov, in ležal sem pri pevovodji Bleku. Ma pa pri takem človeku bi ne hotel nikdar več spat. Celo noč je uglašal tisti harmoniji, ali kaj je že piskalo in cvililo, da je bilo groza.

Zdelo se mi je, da sem komaj zaspal, ko me Blek zbudi, češ, da me čakajo v prednji sobi ugledni meščani iz Podlesc. Kaj začudil sem se teh gospodov. Bil je Hildin oče in stari Hochschmied. Tega govora z njimi vam ne

voljiv. Spovedancev je bilo 200, obhajancev pa 370. Tudi pridige so bile dobro obiskane, posebno veličastna je bila evharistična procesija v četrtek 24. februarja zvečer. Dolga vrsta vernikov z gorečimi svečami in raznobarnimi lampijoni je jasno pričala, da tudi tukaj še biva verno ljudstvo.

Kazaze. (Staro in novo.) Da ne bo prevelikega pohujšanja radi dolgega molka, evo vam nekaj novic: Nismo sicer nič velikega napravili, toda sorodniki in znanci si tudi malenkosti radi pripovedujejo, vesele in žalostne. Nekaj nenavadnega se je dogodilo v jeseni v koči doli ob Dravi. Mati več malih otrok se je, gologlava in z razpuščenimi lasmi, zapletla v stiskalnico, ki je nji potegnila raz glave skoro vso kožo. Morala se je dva meseca zdraviti v bolnici. Še več drugih je iskalo pri zdravnikih in v bolnicah pomoči, 20letno dekle pa v norišnici. Dva sta bila na kili operirana, 16letni krojač v Sv. Vidu in Kosov Hanzej v Celovcu. Le ta se je pri vodnjaku z držajem sunil v trebuh. Pozneje ga je še konj udaril. V 11 dneh se je vrnil. 66letni Žagar si je po brezuspešnih poskusih zdravnikov otekel nogo s pilpihom (mecesnovo smoljo) sam ozdravil. 17letni Jožef Kumer, pd. Ilgov, je bil jeseni na Lužah, kjer je moral na prostem prenočiti. Od te dobe je bil bolan in 17. prosinca smo ga s učiteljem in učenci spremili na zadnjo pot — v grob. Stariši so vse poskusili, 8 zdravnikov, od teh so bili 3 tudi na domu ali vse zamanj. Ko vidimo, kako celo kratka bolezen mnogo stane in da cela zdravniška vseednost dostikrat ne pomaga, cenimo in pazimo bolje na naše zdravje! — Dogajajo se tudi nesreče pri živini. Ne le svinje poginejo, nekaterim kar vse, ampak tu pa tam tudi krava, vol, tele, konj. Braterk je prišel kar ob tri teleta. Majriču je poginil konj. Prej jih je poginilo kar 5 na eni vasi. Blizu gozdov so lisice pobrale mnogo kur, kar tudi dela gospodinjam preglavice, ker ne vedo, odkod dobiti denar za gospodinstvo.

Bilčovs. (Bilčovska podružnica, Gauverein.) Tukajšnja podružnica Gauvereina se je vzdramila k novemu, in tudi upamo, da k plodovitejšemu življenju. Stari predsednik, kateri je del časa imel to funkcijo, je sklical občni zbor, na katerem se je izvolil nov odbor. Za predsednika je bil soglasno izvoljen gospod Miha Einspieler, pd. Črnej v Zgornji Vesči, za namestnika pa gosp. Franc Krušic, pd. Rupej v Velinji vasi. Tukajšnja kmetijska podružnica obsega občini Bilčovs in Zg. Vesco, vsled tega je tudi odbor izbran iz obeh občin. — Kmalu po občnem zboru in sicer dne 6. II. t. l., smo že imeli prvi sestanek podružnice. Poročal je g. inženir Liebscher, poslan od deželnega kulturnega sveta. Seznanil nas je v prav poljubnem govoru o današnjih naših davkih in pristojbinah. Res je toliko, da bi se v

bom celega opisoval, lahko si pa mislite, da sem bil popolnoma zadovoljen, ko sta rekla, da bo v teku treh tednov moja demolirana soba v redu, in baje bode tudi ves dolg poplačan, ako grem iz Podlesc za štiri tedne proč.

„Malo premrzlo bo zdaj hoditi na somerfriš,“ sem omenil. „No,“ je djal eden, „ako vas pa z šilingi dobro založimo, da se lahko vozite v prvem razredu, tam pa gotovo ni mrzlo, in tudi po hotelih, kar jaz vem, povsod dobro kurijo.“

Jako se je nam mudilo vsem trem, in jaz sem jo že z prvim vlakom odkuril, in sem bil res v zadregi, ko me postajenačelnik vpraša „wohin?“ „hudika“, sem rekel, „saj sem čisto „pozabil kam“. Nach Laibach, je rekel oni ironično. Nein, sem rekel, „erste Klasse nach Berlin.“ Dolgo sva se gledala, predno se je mož začel ves začuden opravičevati, da direktno ta vlak ne vozi do Berlina. Zgihala sva na njegovo začudenje do zadnje postaje proti Berlinu.

Jaz se te štiri tedne do Berlina nisem vozil, pač pa sem hodil po celej naši slovenski Koroški in sem obiskal vse znance, ali jih poznam ali ne vsecko jedno. Slovenc je Slovenc, basta.

Igre sem gledal naših fantov in deklet, in petje poslušal povsodi.

Kaj Podlesce in naš pevovodja Blek in naš dramatični režiser Jaka Cik, pojta se solit!

Strokovni zdravnik za živčne in duševne bolezni

Dr. Oskar Kauffmann

bivši asistent univerzitetne klinike za živce v Gradcu

prične svojo prakso dne 7. marca t. l.

Ordinira: Celovec, Viktringerring 9, prtljice telefon 1179. Od ponedeljka do petka od 3. do 4. ure, ponedeljek in četrtek od 11. do 12. ure. Zavod za masažo, soperico, električno in diatermično zdravljenje.

njih človek zgubil. Vendar nujno potrebno je, da je s temi danes kmet tudi dobro seznanjen. Po govoru se je stavil po g. Ogrizu predlog, da bi se deželni kulturni svet, po možnosti tudi pobrigal za našo občinsko cesto, ki je edina naša prometna zveza, po kateri moremo naše pridelke spravljati na trg v Celovec. S tem bi se znatno opomoglo našemu slabemu gospodarskemu stanju. Nadalje se je tudi stavil predlog, da bi dež. kult. svet dal nam potrebna navodila, kako iz našega kraja po najcenejših stroških za prevoz, prodajati mleko. Tudi se je stavil predlog, naj bi se predavanja vršila v slovenskem jeziku. Tudi glede slovenske priloge v „Landw. Mitteilungen“ se je razmotrivala. Po daljši debati o raznih gosp. zadevah se je lepo uspeli sestanek zaključil. Gospodu inženjerju Liebscherju za njegov trud in njegova raznovrstna pojasnila prisrčna hvala. Upamo, da se kmalu zopet sestanemo, da se tako gospodarsko temeljito izobrazimo.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Umrli so pd. Ribeželnovi oče v Rikarji vasi in Biltžnikov Šimen v Sv. Vidu. Pri podružnici Sv. Danijel so bili pokopani Skuk Medarde, pd. Ambruž. Rajni Ambruževi oče so bili že blizu 80 let stari in zadnji čas že skoraj popolnoma slepi. Bili so slikar samouk, ki so slikali znamenja po bližnji okolici in tudi cerkve. Bog daj vsem večni mir in pokoj! — Pogorela je Vrapnikova žaga v Mlinčah. — Iz šole grede so šolarji požigali travo v gozdu, kjer je bil gozd v nevarnosti. G. učitelje i stariše prosimo, da šolarje svarijo pred takim dejanjem. — Šentvičani so se končno zganili in se odločili za izsuševanje močvirja. Izsuševanje stane sicer mnogo denarja, ali izplače se radi izvrstnega pridelka na senu in žitu že v nekaj letih.

Roparski umor v Celovcu. 25. februarja ob 7. zjutraj so našli gostilničarko Marijo Leibetseder umorjeno ob postelji v sobi. Ves denar je morilec odnesel. Blagajna je bila odprta in blagajni ključki so ležali na mizi. Morilec je navrtal vrata in ravno radi tega ropota je najbrž gostilničarka šla pogledat in odpirat vrata. Zdi se, da se je še hotela na postelj vleči, ker je tudi blazina okrvavljena.

Celovec, 3. marca. Morilca gostilničarke Leibetseder, Tomaža Ribernik, rojenega v Sv. Jakobu na Cesti, so prijeli v Beljaku. On sicer zanikuje umor, ali nož gostilničarke in njena torbica, ki so jo našli pri njemu, kažeta na njega.

DRUŠTVENI VESTNIK

Žitara vas. Zadnjič je nekdo poročal v listu, kako se je pri nas igrala „Miklova Zala“. Zdi se, da je dopisnik gledal skozi mestna očala, meni so igralci zelo ugajali in sem se čudil, kako se naši priprosti ljudje morejo uživati v položaj igre, da skrijejo svojo osebnost in igrajo osebnost, ki odgovarja igri. Da to ni v taki dovršenosti, kakor pri mestnem gledališču, se razume, a če bi naša mladina imela tako šolo, kakor mestni igralci, to bi bili ponosni na nje. A tega namena nimajo naša društva. Za ves trud se društvu iz srca zahvaljujem in mu želim, da čimprej pokrije primanjkljaj, ki ga je pri igri imelo nad 200 šilingov, kar sem ravnokar zvedel. Zato je zadnja opazka glede polne blagajne bila samo pobožna želja dopisnikova, ki se pa žal ni uresničila.

Gorenče. Za podružnico sv. Radegunde smo dobili orglje. Da bi jih lažje plačali, smo priredili pri Ehartu veselico, pri kateri so jo dekleta prav dobro pogodile v nastopu in v petju. Mladenke! Lepo ste izrazile, kako vas svet kliče in vabi v svoj objem, a ta objem je

mrzel! Jaz pa vam pravim: Vi ste prepoštene med hudobni svet, zato vzliubite domačo grudo in dragi dom! Ko smo se vračali vsi veseli in zadovoljni domov, smo gojili le željo, da bi nas kmalu zopet vabili na tako veselico, ki blaži duha in razveseljuje srce.

Kazaze. (Kaj je z izobraževalnim društvom?) Počasno gre naprej kljub temu, da se je v božiču v župnišču v stari šoli postavila velika železna peč iz šentjakobške narodne šole. Človek more še tako dobro voljo imeti in si stroške napravljati, nič ne pomaga, če se ne vsi sposobni poprimejo dela. Še Bog nam ne pomaga, če si sami nočemo pomagati. Slovenski voditelj dr. Krek je svaril ljudstvo pred tistim čakanjem na čudeže, da bi se samo kaj napravilo. Seveda vabljalosti, mikavnosti, in mamljivosti tu ni kakor drugod, zato pa gre naša pot navzgor, k solncu. Pred šolo nas je pač strah, ali to je nujna potreba. Dva sestanka pa smo vendar že imeli. Obakrat je govoril domači g. župnik in sicer o oliki. Na pustno nedeljo se je pa pokazalo 13 igralcev: 1 mož, 3 fanti a 9 deklet na odru, moški z burkama: „Ženin Miha“ in „Kmet in fotograf“, ženske pa z veselo igro „Prisiljen stan je zaničevan“. Znali so že, pomagati si brez mojstra. Nekaterim se pozna naravna živahnost, čistost govorenja in lepo vedenje. Imenovati pa nalašč nočem nobenega. O umetniškem nastopu še seveda ne moremo govoriti. Za velike igre smo še s odrom vred prerevni. Gledalcev je bilo okoli sto. Želeti bi bilo, da bi se društvo na znotraj spopolnilo in utrdilo, potem pa še na zunaj pomnožilo. Kdo bo četovodja? Taja se zemlja, naj se še srca.

Gorenče. 1. Na pustno nedeljo se nam je predstavila grofova guvernantka. Se mudi tukaj na oddihu in si popravlja živce. Pa ne more prenesti ne hlevskega duha, ne jutranjega petelinjega petja. Celo dekla Špela jo je silno razburila, ko je preglasno nesla mleko iz hleva. Pa Špela ji je poštene povedala, nekaj časa sta se prerekali, slednjič sta si podali roki in sklenili mir. „Kravja dekla pa ji jaz vseeno ne bi hotela biti,“ je že rekla gosposka guvernantka; „jaz pa kefernanta ne,“ ji je korajžno odgovorila Špela. 2. Naša trmoglava Ivanka je na vsak način hotela iti v mesto. Ko ji je mati branila, je Ivanka kar ušla največ vsled zapeljivega prigovarjanja Puharjeve Beti. V svetu je Ivanka zašla med razposajene tovarišice in nevarnost je bila velika, da postane njim jednaka. Tedaj je dobila brzojav, da ji je mati na smrt zbolela. „Dobre“ prijateljice jo v nesreči takoj zapustijo, Ivanka se skesana vrne domov. Mati in tovarišice z dežele ji vse odpustijo, Ivanka obrne hrbet svojim mestnim prijateljicam. 3. Najbolj smešno pa je bilo, ko se je gospej Potokarici tako mudilo na vlak, a poredna služkinja ni imela doma ne zrnca kave, ne mleka, ne drv, ne spirita, niti vžigalic. Silno se je srdila Potokarica, a ko je slednjič prišla kava na mizo, ni bilo več časa, da bi jo pojedla. Brez zajutreka je morala oditi gospa na vlak, samo zemlje je še stlačila v dežnik, a še te je izgubila, ko je grozila Špelki, kako se bo maščevala nad njo, ko se vrne. Špelka pa je pobrala zemljo in je mirno použila kavo, ki je gospej povzročila toliko jeze. — Pohvaliti moramo naše igralke, da so prav izvrstno rešile svojo nalogo; tudi obisk je bil prav dober in tudi naš skrbni čehmaster, pd. Tičl, je bil prav zadovoljen z blagajno, da bo lažje poplačal dolg za orgle, ki smo jih kupili na Reberci za našo podružnico Sv. Radegunde.

GOSPODARSKI VESTNIK

Kmetijstvo v Avstriji.

Obupni položaj avstrijskega kmetijstva vzbuja pozornost tudi v Nemčiji. Zato je nemški list „Tageszeitung“ — kmečki list v Nemčiji — povzel dne 17. februarja besedo ter stvar pojasnjuje: Avstrijsko kmetijstvo je že leta sem v hudi stiski, jasno je, kam bo kmet prišel, ako ga država ne brani s primerno carino proti sosednim državam, ki producirajo v veliko ugodnejših razmerah. Le-te obrambe se avstrijskim kmetom doslej ni dalo, češ, da carina ne pomaga nič, ako se obenem produkcija ne dvigne. Avstrijsko kmetijstvo je po vojni krepko delovalo: pridelek rži se je dvig-

nil od l. 1920 od 3,7 na 4,8 milijonov metercentov l. 1926, pridelek pšenice se je dvignil v tisti dobi od 2,1 na 2,7 milijonov metercentov, pridelek ovsa se je zvišal za 35%, ječmene za 100%. A še bolj se je dvigal uvoz in tuji pridelek se je gladko prodajal, ko domači gospodar za svoje žito ni našel kupca. Tuja moka se je uvažala v velikanskih množinah, domači mlini pa so obstajali. L. 1925 je Avstrija uvedla 143.000 glav živine iz sosednih držav, izvedlo se je samo 12.000 goved. Kmetje so zahtevali, da se jim pomore, ani se jih poslušalo. (Op. ur.: Ker kmet v Avstriji nima velikega časnika, ki bi trajno zagovarjal njegove potrebe.) Ko se je v poletju 1926 nekoliko prenaradila carina, se je kmetom dalo nekaj drobtin, zahteve tovarn pa so se popolnoma zadovoljile. Umevno je, da je v takih razmerah rastla nezadovoljnost v kmečkih krogih, zlasti pri manjših posestnikih. V teh razmerah mali kmeti sploh ne more več plačevati ljudi, ter jih odslavlja, in ti gredo v mesto. Tam iščejo službe v tovarnah, ter množijo število brezdelnih ter obremenjujejo državo. Značilno je, da v Avstriji število brezdelnih raste od leta do leta, in kedar število zopet pade, ne pade nikoli več na stopinjo prejšnjih let. Prvo polovico l. 1925 je bila trgovska bilanca pasivna za 468 milijonov šilingov, tisto dobo 1926 za 504 milijonov. (Iz tega je izvidno, kako lahkomišelnost mečemo svoje premoženje v tujino, ne zavedaje se, da moramo tako postati polagoma berači.) Pod pritiskom teh razmer je država uvidela, da tako ne pojde naprej. Izdelal se je postavni načrt za novo carinsko tarifo. Tokrat industrija uvideva potrebo, da se nekaj ukrene: ko je domači kmet najsigurnejši odjemalec, bojo seve lahko tudi tovarne zaprle svoj obrat, kedar se kmet več ne bo mogel obleci. Novi načrt nastavlja navidezno izdatno carino, a žal samo navidezno: carina, ki se predlaga, v svoji višini nikdar ne bo obveljala. Carina na ječmen je že popred vezana s trgovsko pogodbo s Češko in ne more obveljati, dokler je pravnomočna ta pogodba. Carina na meso in živino je že vezana s trgovskimi pogodbami, ki veljajo za Ogersko, Jugoslavijo, Rumunijo. Le-te trgovinske pogodbe se morajo zamenjati z novimi in carina se ni nastavljal višje samo iz ljubezni do kmeta, marveč tudi iz tega razloga, da se da možnost, dobiti trgovskih ugodnosti za industrijo (ako imamo višjo carino na živila, ki jih uvažamo, lahko odnehavamo tistim, ki nam odnehajo s carino za industrijske pridelke). Za zdaj bi mogla obveljati nova carina samo za pšenico, rž, oves in sirovo maslo. Zato nova carina nima drugega pomena nego da bo neko orožje v rokah vlade, kedar se bo pogajala z sosedji, v prvi vrsti le v prilog industrije. Vsekako je razveseljivo, da se za višjo carino poteguje tudi industrija, ki je bila sicer često nasprotnica kmetov.

Brezdelni ljudje.

Najžalostnejša prikazen naših dni so brezdelni ljudje, katerih število naprej raste in katerih podpiranje grozovito obremenjuje našo produkcijo, ter jo dela nezmožno, tekmovati z drugimi in tako zopet množi število nesrečnežev, ki so na cesti brez dela, in skoro bi rekli brez upanja, kedaj še najti poštenega služka. L. 1926 je bilo v Avstriji počez 176.000 brezdelnih ljudi, za katere se je izdalo 153 milijonov šilingov. K temu znesku so dali delavci in delodajavci sami 118, občine 4,3, dežele 4,8, država pa 26 milijonov. Sredi februarja pa je bilo ne samo 176.000, marveč 270.000 ljudi brez dela, na Dunaju jih je bilo 101.529, v Celovcu 8553 ljudi. Jasno je, da tako ne pojde naprej. Tu se je nekaj napravilo, kar bo vso našo industrijo pokopalo.

Zaupanje v domače posojilnice. Po mestih in še bolj po deželi je silno padlo zaupanje v mestne denarne zavode, posebno v banke. V Celovcu so se zrušile kar štiri banke. Največje zaupanje med Nemci in Slovenci, ki so pri Bauernbundu, je uživala Kärntner Bank. Odkar pa je tudi ta zaprla svoje prostore, pa se je zrušilo vse zaupanje, tako da med ljudmi že krožijo vesti, ali so pač še zavarovalnice zoper ogenj varne ali ne, ali morda niso tudi te preveč trpele vsled polomov bank itd. Ta nezaupnost bi kmalu podrla tudi Handels-

in Gewerbebank v Celovcu, če bi dežela ne priskočila na pomoč. — Sedaj ljudje na deželi vidijo, da so najbolj varne domače posojilnice, ker te posojujejo ves denar, ki ga varčni ljudje vlagajo, edino posestnikom zemljišč in hiš, ker se pri teh ne more zgubiti. Nobena domača posojilnica se še ni zrušila in noben vlagatelj še pri njih nič ni zgubil. Zato držimo se svojih posojilnic, nalagajmo svoje prihranke, če jih imamo, edino v nje, nagovarjajmo delavce in posle, ker ti si še najlažje kaj prihranijo, da vlagajo doma! S tem pomagamo spet svojim ljudem, če pridejo v stisko, da jim domača posojilnica more posoditi za veliko nižje obresti, kakor so pri bankah.

Tržne cene. Celovec, 3. marca. Živa teža: Biki 1 S, voli 1—1,10 S, plemenske krave 1—1,30 S, klavne krave 0,70—0,90 S, mesne svinje 2—2,20 S, pujski 2,20—2,50 S, ovce 0,80 S. — Velikovec, 2. marca. rž 33 g, pšenica 41 g, ječmen 30 g, oves 26 g, ajda 38 g, koruza 28 g; leča 1,20 S, grah 1,40 S, krompir 0,22 S, čajno maslo 6 S.

NAŠE KNJIGE

„Mladi junak“ je list, katerega glaven smoter je, iztrebiti alkoholno manijo iz mladostnih src ter tako obvarovati pred tem strašnim zlom vsaj naše prihodnjo generacijo. List izhaja mesečno, je okrašen z lepimi risbami in je nadvse poučen in zabaven. Priporočamo ga našim družinam za njih malčke kar najtopleje. Celoletna naročnina 2 šilinga. Naroča se pri upravi „Koroškega Slovenca“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26, I.

Kolački je naslov mladinski knjižici, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba kot književni dar svojim udom za leto 1926. Knjižica vsebuje na 78 straneh za malo deco, ki se je seznanila s prvimi skrivnostmi abecede mnogo lahko umljivih, pristrčnih pesmic, basni, legend in drugih beril pravno-verske vsebine, ko je skrbno izbrana in z večinoma dobrimi risbami opremljena. Kakor med goriškimi Slovenci, naj bi „Kolački“ služili svojemu namenu tudi na Koroškem, ter privzgojili našim malim veselje do slovenskega čtiva in spoštovanje do materinega jezika, kar je tembolj potrebno, ker sami nimamo niti primerne slovenske šolske knjige, niti mladinskega lista. Knjižico toplo priporočamo. Dobi se tudi v upravi našega lista in stane 60 g brez poštne.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Kutiniču pri Mostaru je pobegnila hčerka Jova Lasiča z mladeničem Iličem. Ko je to njena mati izvedela, je pozvala svoji drugi dve hčerki, ter skupno z njima zažgala Iličovo hišo. — Trgovca Johanna Schlenka in njegovo soprogo so našli na njiju posteljah mrtva. Plinska cev je bila odprta, na mizi pa je ležala škatljica z napisom: strup. Žena je bila dalj časa bolna na srcu, možu pa se je sušil hrbtni mozek. Če sta izvršila zakonska skupen samoumor ali pa je žena nenadoma, umrla, nakar je izvršil mož samoumor iz žalosti, bo ugotovila obdukcija. — V Zwolinu na Poljskem je porodila neka kmetica otroka s tremi glavami. — V Zagrebu je bilo to leto uloženih že 300 prošenj za zidavo novih hiš. — V Mehiki so zalotili 4 vagabunde, ko so rušili ravno železniško progo. Zlikovce so prijeli in jih prisilili, da takoj popravijo škodo. 4 dni so delali. Mislili so gotovo, da so s tim kazem odslužili. Ali orožniki so po končanem delu zlikovce kratkomalo postrelili. — Na otoku Kubi so zidali novo stavbo, ki bo hranilo državni denar in zaklad. Finančni minister je sam nadziral inštalacijska dela in kontroliral skladovnice zlata, ki so jih polagali v železnobetonske blagajne. Tu se je pripetilo, da je zlezal minister s svojim načelnikom v ogromno blagajno ter urejeval skladovnice zlata. Delavci, meneč, da je blagajna napolnjena, so zaprli zapah, in finančni minister in načelnik sta bila v kletki. Reveža bi se zadušila, da nista našla orodja, s katerim sta oksigen-skim potom preluknjala steno. — Sin učitelja v Veliki Tarniji na Poljskem je ubil s sekiro vso svojo družino: ženo in 5 otrok. Vzrok: Skopuštvu in domači prepiri. — V Grossgar-

tenu so našli nekega vrtnarja, ženo in 11letnega otroka umorjene, njihovi dve starejši hčeri pa težko ranjeni. Preiskava je dognala, da je zločinec izvršil sin, ki se je hotel maščevati, ker so mu svojci branili, da bi se poročil z nekim dekletom. — Te dni se je poročila seljakinja Smilja Vršaljško v sv. Ivanu. K poroki so jo prisilili sorodniki, da si ji je bil ženin skrajno zopern. Zjutraj po poroki so jo našli obešeno v podstrešju. — V Bitterfeldu je notar Mende povabil večjo družbo v goste, kateri je servirali tudi liker. Drugi dan je notarju, ki si je privoščil precej kozarčkov, oslabil vid. Čez par dni je umrl. Dva njegova gosta sta oslepela, ostali gostje niso oboleli, ker so takoj potem, ko so pili liker, bruhal. Vzrok je bil zastrupljenje z metilnim alkoholom. — V Rumuniji je Donava zamrznila. Tam je sedaj 15 stopinj mraza. — Na Koroškem imamo 8730 podpiranih brezposelnih.

Jugoslovanska trgovinska bilanca za leto 1926. Izvozilo se je 4.887.718 ton v vrednosti 7.818.180,94 D, uvozilo pak 1.241.054 ton v vrednosti 7.631.799,275 D. V zlatih dinarjih je znašal izvoz 713.693.230 zlatih D, uvoz pa 696.664.922 zl. D. Trgovinska bilanca je toraj bila aktivna za 186.400.819 D, ali za 13.326.941 zlatih D.

Zanimiv samoumor. V Buenos Aires si je Anton Plevan napolnil veliko posodo z dinamitom in jo postavil pod svoj stol. Vsedel se je, prižgal vrstico in mirno čakal. Eksplozija je bila tako silna, da je samomorilca razkosala na brezštevilno kosov in porušila hišo, kjer je stanoval. Njegov nos so našli 200 m daleč proč.

Razširjenost radia. Ob koncu lanskega leta je bilo v Veliki Britaniji 2.130.000 abonentov, v Nemčiji 1.337.000, v Avstriji 247.000, v Švedski 338.000, v Češkoslovaški 170.000, v Danski 114.000, v Švici 67.000, v Madžarski 53.000 in v raznih drugih državah 1.500.000. V celi Evropi je toraj 6.000.000 abonentov.

Grozna žaloigra v zraku. Vlada Zedinjenih držav je poslala v južno Ameriko zračno eskadrilo, ki naj bi delala propagando za njeno zračno industrijo. Vseh 6 letal je srečno pristalo na letišču v Buenos Airesu, kjer se je zbralo 10.000 ljudi. Da se zahvalijo za ta krasni sprejem, se dva eroplana zopet dvigneta v zrak in v krasnih osmicah krožita nad mestom in letiščem. Naenkrat so ljudje opazili, da sta letali tesno drug ob drugim, kakor prirašeni. Meneč, da je to nova drzna umetnost, burno pozdravljajo. A v hipu je vzlikanje zamrlo. Spoznali so da se letalci bore junaško s smrtjo, ker se je zapletel eden v žice drugega. Z vsakega letala po en oficir se je povzpela na krila in z združenimi močmi sta hotela oba eroplana rešiti. Naenkrat začne en eroplan goreti. Sedaj se je šlo še samo zato, da si letalci rešijo vsaj življenje. Vsi štirje oficirji noskačejo iz letal, vsak s svojim padalom. Dve padali sta se odprli in oficirja sta srečno dosegla zemljo, tretje padalo ni delovalo in oficir je treščil iz višine 200 m na zemljo ter se razbil, zadnje padalo se je zataknilo ob goreči aeroplan in ogenj ga je s pilotom vred upepelil.

Francoski kadilci. V Franciji se je pokazalo lani za 3 milijarde frankov tobaka. To ogromno premoženje je dalo članu francoske zdravniške komisije povod, da je napisal obširno razpravo o tobaku, v kateri je zbral vse, kar se da povedati o tobaku dobrega in slabega. Tobak povzroča razne bolezni v sapniku, ali samo onim, ki preveč kade. Tobak vzbuja pisateljem bujno fantazijo, če ga zmerno uživajo. Tobak uničuje nekatere mikrobe. Ko je vladala v Hamburgu kolera, delavci tobačne tovarne sploh niso bili podvrženi epidemiji. Naše geslo bo pa kljub temu: Boj nikotinu, ker nam požre toliko premoženja!

Tatvine. V Puntovcih je prišel neznanec v občinsko pisarno ter blagajniku ponudil srečke. Med pogovorom je dal blagajniku svalčico, v kateri se je nahajal opij. Še predno je blagajnik svalčico dopuščil, je zaspal. Lopov je izpraznil blagajno in brez sledu izginil. —

25. februarja sta v Ljubljani dva tička stikala gonov, kjer se njima pa plen ni obnesel. Konpo glavnem kolodvoru in vlomila v več vačno sta vlomila še v plombiran vagon, kjer sta našla dosti usnja in manifakturnega blaga. Slučajno je prišel mimo železnični uslužbenec. Ko je čul v vozu sumljiv ropot in šepet, pristopi in opazi vlomilca. Zaloputne vrata in zaklene. Ker je policija imela lopova v kletki, je imela lahek posel.

Zgodovina cilindra. Cilinder je prvi nosil trgovec Hetherington leta 1797. Bil je radi tega tožen. Obtožnica je navajala, da je visoki in svetlikajoči se cilinder preplašil pse, konje in živino, da so vozniki komaj preprečili težke nesreče. Mnogo žena je padlo v nezavest. Hetherington je bil radi kršitve javnega miru in reda obsojen na občutno denarno kazen. Cilinder je pa kljub temu zmagal. V tridesetih letih prejšnjega stoletja je postal cilinder splošno pokrivalo. Umetniki tedanje dobe so ga nosili celo v polmeterski višini. Kmalu pa bomo rabili cilinder samo še na pustnih zabavah. Minljivost tega sveta ne ruši samo človeka in njegovih nazorov, temveč tudi razne priljubljene predmete.

Čudoviti pojav. V Guiascu je ob reki Clarí izginil cel hrib. Prebivalstvo je slišalo nekega dne strašno podzemsko grmenje. Pred njihovimi očmi se je pogreznil hrib v prepad, globok 1200 jardov, ki je nenadoma nastal v zemlji. Prestrašeno ljudstvo je bežalo k reki, kjer pa je videlo še večje čudo, kako se korito reke dviga in nastaja otok, 300 m dolg in 900 metrov širok.

Levinja spala pri fantu. Nekje na Francoskem je levinja utekla do noči iz svoje kletke. Splazila se je skozi okno v magacin bližnje trgovine, in se tam okrepčala z vsem, kar ji je prijalo. Nato se poda po stopnicah v sobo, kjer je spal mlad trgovski pomočnik. Naenkrat občuti ob sebi toplo telo. Lahko si predstavljamo njegov strah, ko je spoznal v svoji družici levinjo, ki je jo prejšnji dan občudoval v cirkusu. V smrtnem strahu se je skrnil nazaj pod odejo in par ur probdel ob levinji, ki je očevidno sladko zadremala. Še le proti jutru je bil fant rešen pekla, ko so prišli uslužbenci, ki so levinjo iskali.

Moški je porodil. V Varšavi je bilo nedavno rojeno dete, čigar mati je veljala skozi 25 let za moškega. Pred 32 leti se je rodilo dete, o katerem so zdravniki trdili, da je hermafrodit, pri katerem prevladujejo moški elementi. Ker so bili stariši židje, je bilo dete obrezano. Kot 21letni je moral iti na nabor, ali ni bil potrjen. Sedaj so se začeli na njemu pojavljati znaki ženske. Šel je toraj k zdravniku, ki ga je operiral in napravil iz njega normalno žensko. Omožil se je in toraj sedaj s porodom dokazal, da je res normalna ženska.

Država brez nepismenih je Norveška. To je tim znamenitejša, ker je jako redko naseljena, 9 prebivalcev na km². Tu potujejo učitelji od hiše do hiše, ker bi otroci radi oddaljenosti ne mogli hoditi v šolo. Pa tudi stariši sami, posebno v zimskem času, poučujejo svoje otroke. Vsaka hiša ima tudi mladinsko knjižnico. —

Z letali pojdejo letos v Rusiji nad kobilice in sicer se pripravlja 130 letal, ki bodo pokončavala kobilice s strupenimi praški.

Tudi gluhi bodo slišali in sicer tako, da se bodo dotaknili slušala s prsti. Ta aparat je znašel ameriški zdravnik Gault.

Posledice stavk. Svetovno delavstvo se v zadnjih desetletjih češče poslužuje stavke kot zadnjega najhujšega orožja za izboljšanje svojega socialnega in materialnega položaja. Stavka angleških rudarjev, ki je trajala lansko leto več mesecev, je tvorila svetoven dogodek, o katerem se je razpravljalo širom celega sveta. Bila je to ena največjih stavk, ker jih pozna svetovna zgodovina. Manjše ali večje stavke so skoro povsod na dnevnem redu. Statističarji, ki ogledajo vsako stvar, so sedaj začeli računati, koliko se je vsled teh stavk v zadnjem času izgubilo na zaslužku, na kapitalu in na delovnem času. Statistika,

ki so jo izdelali, jasno dokazuje, da so stavke, kojih uspeh je često zelo dvomljiv in minimalen, najdražje orožje in da pri tem največ izgube baš delavci, katerim naj bi služile za izboljšanje položaja. Opažati je, da n. pr. delavstvo v Zedinjenih državah vedno bolj uvideva, da tvori prospeh industrije istočasno tudi njihovo lastno korist, in se zato vedno bolj izogibajo korakom, ki ogrožajo normalni razvoj podjetij, katerim prodajajo svojo delovno silo. Nasprotno pa delavstvo v Angliji, ki je sicer na glasu kot najbolj organizirano, še ni prišlo do tega spoznanja. Kakor so izračunali, je šlo leta 1913 v Angliji nič manje kakor 11 milijonov delovnih dni zaradi stavk v izgubo. Za časa svetovne vojne je to število znatno padlo, zato pa je začelo takoj po vojni rapidno naraščati. Leta 1919 znaša ta izguba 34.500.000 dni. Lansko leto, ko je trajala večmesečna rudarska stavka, so izgubili angleški delavci 181 milijonov delovnih dni. Stavkalo je lansko leto v Angliji 1.100.000 delavcev. Od leta 1910 do konca leta 1925 je znašala ta izguba skupaj 292 milijonov delovnih dni. Koliko so delavci vsled stavk izgubili na zaslužku, najjasnejše dokazuje angleška rudarska stavka, o kateri so izračunali, da znaša izguba na delavskih mezdah 275 milijonov dolarjev. Še mnogo bolj so udarjeni delodajalci, ki so trpeli poldrugo milijardo škode. Pri tem še ni vračunana škoda, ki jo je radi rudarske stavke trpela tudi vsa ostala industrija. Nemčijo so stale stavke od 1. 1916 do 1. 1925 1,3 milijarde dolarjev. Od tega odpade 500 milijonov na delodajalce, 800 milijonov na delavce same. Lansko leto je število stavk znatno padlo ter se je sorazmerno znižala tudi povzročena škoda. V Ameriki se razmere od leta do leta popravljajo. Dočim je bilo leta 1926 v Zedinjenih državah 2660 stavk, je znašalo to število leta 1924 le še 872. To dokazuje, da si v Ameriki delodajalec in delojemalec ne stojita več nasproti kot sovražnika, marveč kot zaveznika, ki oba stremita za tem, da si izboljšata svojo eksistenco.

PLJUČA! Zdravnik za pljučne bolezni med. un. Dr. Karol Pečnik (Korošec, Rožan) sprejema in ozdravlja bolne na pljučih v svojem zavodu za pljučne bolezni na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina, Štajersko, SHS. V gozd! Na goro! 30

ZAHVALA.

Podpisano cerkveno predstojništvo se preč. g.

Jan. Šnedicu, župniku v. p. v St. Ilju na Dravi tem potom pristočno zahvaljuje za njegovo tako požrtvovalno in nesebično oskrbovanje župnije Loga vas v času bolezni g. župnika od 13. decembra 1916 do 20. februarja 1927. Bog plačaj! Loga vas, dne 5. marca 1927. Stefan Bayer, župnik. Matej Rainer, pd. Sušnik, Jožef Weiss, pd. Strešnjak, Val. Aichholzer, pd. Jošt, cerkveni ključarji. 29

VABILO

na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Borovljah, r. z. z n. z.

ki se vrši

dne 25. marca t. l. ob 10. uri dop. v uradnih prostorih v Borovljah.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega letnega občnega zbora,
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

NAČELSTVO.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v St. Jurju na Zili, registrirane zadruge z n. z.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. marca t. l.

ob 11. uri dop. v St. Jurju šte. 2.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru, —
2. Poročilo načelstva in nazorstva. — 3. Prememba pravil. —
4. Odobrenje poročila in bila ce glede premoženja zadruge po zlati začetni bilanci 1925 (Zvezna postava 4. 6. 1925, B-G-BI. Nr. 184). — 5. Potrjenje računskih zaključkov 1. 1925 in 1926. —
6. Volitev načelstva. — 7. Slučajnosti. — Ako bi ob določen uri ne bilo dovolj zastopanih deležev, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal brezpogojno.

NAČELSTVO. 31

VABILO

na XXXVIII. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Glinjah, registrirane zadruge z neomejeno

zavezo ki se vrši dne 19. marca t. l. ob 3. uri popoldne pri Cingelcu na Trati. — Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi

ODBOR. 33